

N:o 7.

Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS.
Expedition: Klara V. Kyrkog. 19.

Stockholm den 1 April 1886.

Pris: Helt år 6 kr. Lön: 30 öre.
Annonspris 10 öre petrad.

Årg. 6.

Chopin såsom komponist.

För två år sedan d. 1 Mars inträffade 75-årsdagen af Chopins födelse (han dog i Paris d. 17/10 1849), och denna tidning lemnade då en kort biografi öfver den berömda tonsättaren. Förut ha vi talat om Chopins förhållande till George Sand (n:o 1 årg. 1884) samt om hans metod och föredrag (1881 n:is 8 och 9) och hafva nu en ny anledning att återkomma till honom.

Snart nog är nämligen att förvänta en svensk öfversättning af Moritz Karasowskis bekanta Chopin-biografi, och den som öfverflyttar detta intressanta verk till vårt språk, har ställt till vårt förfogande en del af denna öfversättning, det kapitel som här ofvanstående öfverskrift och som här nedanför meddelas.

Chopin intar såsom skapande konstnär en alldeles säregen ställning. Begränsande sig till ett enda instruments tränga område har han, enligt sakkunnige mäns intyg, egt det särskilda företrädet att vara på samma gång en fulländad, vetenskapligt genombildad musiker och en verklig poet, hvars skapelser utöfvat det vidsträcktaste inflytande på alla moderna klaverkomponister. Alldeles som Heine inom poesians område. Begge ha förstätt att i den minsta form gifva fulländade stämningsbilder — med den skilnad likväl, att Heines tviflande själ inverkade splittrande, men Chopins harmoniska natur befruktande på dessa deras miniatyrbilder.

Huru orubbligt genomträngd måtte ej Chopin ha varit af den öfvertygelsen, att just han vore danad och utkorad till att rikta piano-litteraturen då han kunde motstå frestelsen att taga den skenbart mera tacksamma, i alla fall i det yttre mera verkande orkesterapparaten till hjälp och frivilligt inskränka sig till detta enda instrument, för hvilket han för visso skapat mästerverk som i sitt slag ännu

äro och säkert länge skola förblifva oupphunnna.

»I våra dagar», säger Liszt alldeles riktigt, »äro vi blott allt för mycket vana vid att såsom komponister med rättighet till stort rykte erkänna endast dem, som lemna efter sig minst ett halft dussin operor och lika många oratorier samt några symfonier; man fordrar af en framstående konstnär att han skall frambringa allt, ja, om möjligt, litet derutöfver.

Huru allmän denna åsigt nu må vara, så är dess befogenhet dock ganska tvifvelaktig. Det är ingalunda min afsigt att bestrida den med stor svårighet vunna berömmelsen och den verkliga öfverlägsenheten, som utvecklar sina glänsande skapelser efter en viss plan. Men det synes mig, som borde vid bedömandet af musik brukas samma måttstock, som tillerkännes de materiella förhållandena inom andra områden för skön konst. Efter denna måttstock räknar man t. ex. i fråga

om måleri en tafla af omkring 20 kvadrattums genomsnitt (såsom »Hesekiels Syn», eller »Kyrkogården» af Ruys-Daël) till de mästerverk, som uppskattas högre än mången målning af vida större dimensioner, till och med om den vore gjord af en Rubens eller en Tintoretto.

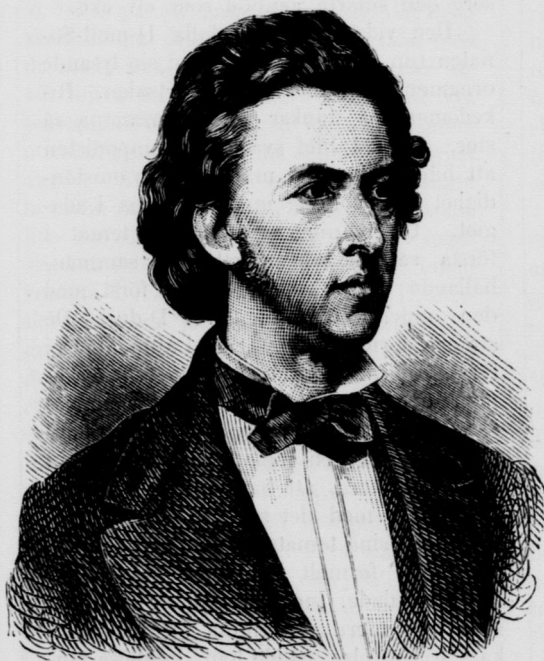
Eller är väl inom litteraturen Béranger en mindre stor skald, därför att han sluter sina tankar inom visans tränga gränser? Har icke Petrarka sina sonetter att tacka för sin triumf? Huru få af dem, som med förtjusning läsa dessa hans älskliga rimdikter, veta ens om tillvaron af hans stora dikt om Afrika?

Den fördom, som på sin tid gjorde Frans Schubert företrädet såsom komponist stridigt framför många andra, som satt i partitur några populära melodier i operor, hvilka knapt förtjena nämnas — denna fördom måste efter hand försvinna; äfven i fråga om musik skall man omsider komma derhän, att i afseende på de olikartade kompositionerna fästa sig vid det anslående och talangfulla sätt hvar på tankar och känslor blifvit framställda utan att taga i betraktande det rum och de medel som medverka vid framställandet.

Det skulle föra mig allt för långt att här skärskåda Chopins samtliga arbeten.* Detta skulle kräva en särskild bok; jag måste alltså låta det bero vid att gifva en allmän öfverblick öfver hans verk, samt att belysa i synnerhet de piano-kompositioner, hvilka uppkomst och resp. fulländande vi ha hans genius att tacka för.

Tvänne slags inflytelser, inre och yttre, påverka människans ande. De inre härröra ur sinnets egen, inboende makt, de yttre bero af minnen från den familj och kärleken till det land, i hvars sköte en människa efter hand utvecklat sig. Utur bägge dessa inflytelser i förening uppstår människans individualitet, underdånig och känslig för deras ständiga på-

* I slutet af Karasowskis bok finnes en förteckning på dessa, ordnade efter opus-talet.

Fredrik Chopin.

verkan; d. v. s. hennes tankar och handlingar. Individualiteten kan ej skydda sig mot inflytelser eller förändra sig själf; ty om hon ock skulle vilja slå in i en annan riktning, så skulle den deraf uppkommande blandningen väl kunna skyla den färdiga byggnaden, men aldrig utplåna de ursprungliga formerna. Spåren efter de tidigare inflytelserna skulle alltid skönjas.

Det är intressant att gifva akt på huru Chopins talang har utvecklats och efter hand omgestaltats under intrycket af de olika skolor, i hvilka han utbildat sig. Ingalunda underdånig någon viss riktning eller något då lefvande snille, gaf han dock, ehuru blott för en kort tid, företädet åt Hummel och begagnade sig (i synnerhet med afseende på hans passageverk) af honom såsom norm. Denne mästares inflytande spårar man ock flestades i formen af de flesta chopinska verken. I valet af sina musikaliska tankar deremot har Chopin redan från början visat en bestämd egendomlighet. Anslutningen till Hummel framträder i synnerhet i hans Rondon, hvaremot redan i hans Don Juan-variationer och i hans Fantasi öfver polska sänger röjer sig denna tankarnes djerfhet och nyhet, denna själfständighet i genomarbetningen och denna egendomlighet i uppfinningen, som snart nog åt Chopin anvisade en framstående ställning bland den tidens komponister.

Hos honom förenades den ungdomliga elegansen med känslsamhet, behaget med kraft, hoppet med ett visst svärmod, och detta allt i så slösande grad, att det lemnar oss det bästa beviset på hvilken outtömlig källåder som valde inom honom. Rikedomerna på idéer var i själfva verket hos honom så stor, att han, såsom redan vid skärskådandet af särskildt hans ungdomsalster blifvit sagdt, aldrig plägat upprepa en och samma tanke, utan, när den oftare återkom, alltid förstod att genom de smakfullaste arabesker och de valdaste harmoniska vändningar gifva den nytt intresse. Chopin gjorde sig med stor intelligens till godo det slags utsmyckning, eller fioritur, som kännetecknar den gammal-italienska sångmetoden.

Chopins första verk äro tvifvels utan alster af den tidens musikaliska skaplynne; de bekanta traditionella formerna ha för honom öppnat tillträdet till det tempel, i hvilket de störste mästarne i klaverspeln tagit plats. Men huru mycket nytt och egendomligt förstod han ej redan då att foga till dessa former. Detta lägger åter i dagen och karakteriserar hans själfskapande talang! Chopins fantasi gick mera på djupet än som dittills varit vanligt bland komponister, hon har (såsom han själf skref till Elsner) öppnat för oss en ny ära och banat sin egen väg, icke för att visa sig mera originel än andra, utan emedan hans tankars medfödda originalitet och ovanlighet tvungo honom dertill.

I de yngre åren tog Chopin några gånger orkestern till hjälp; senare blott

en gång, i polonäsen (op. 22), detta glänsande tonstycke, som, allt igenom komponerad i Ess-dur, märkvärdigt nog börjar med den fina, svärmiska introduktionen i G-dur. I valet af orkesterkoloriten märkes hos Chopin ofta en viss skygghet, som torde bero på bristande sakkunskap om användandet af de olika instrumenten.

För violoncellen visade Chopin en viss förkärlek. Den elegiska klangen i detta instrument sympatiserade tydligen med hans egen natur. Utom polonäsen (op. 3), har han med Franchomme komponerat för pianoforte och violoncell ännu en duo öfver motiver ur »Robert» (ett arbete utan synnerligt musikaliskt värde och som särskildt hyllar den tidens mode), samt kort före sin död G-moll-Sonaten (op. 65), hvars första sats är utomordentligt skön.

Bland hans verk ensamt för piano taga allra först hans Sonater vår uppmärksamhet i anspråk. De äro hans omfångsrikaste skapelser. Den första af dessa, utgifven såsom op. 4 och tillägnad hans lärare Elsner, förräder en önskan att röra sig i de klassiska formerna; komponisten lyckas dock ingalunda öfvertyga oss, att han af inre tvång beträdd detta område; hans vilja och hans förmåga stå der tydligen ej på samma trappsteg, och vårt intresse för detta hans förstlingsverk fångas därför ej heller i längden. Såsom mest anmärkningsvärd framstår likväl den tredje satsen; men ej heller denna tillfredsställer fullt; den förefaller litet krystad, liksom hade Chopin vid komponerandet af densamma grubblat mer än han annars plägade göra. Härtill har måhända den ovanliga taktindelningen, $\frac{3}{4}$, föranlett honom. Ojämförligt större värde eger sonaten i B-moll (op. 35). Den ängslan, som uttalar sig i det första temat, står i lycklig motsats till den yppigt framvällande sången i andra motivet. En sådan sorgmarsch, som den i detta verk, kunde skapas blott af den, i hvars själ hela hans nations sorg och smärta genljöd som ett eko.

Den vida mer lidelsefulla H-moll-Sonaten (op. 58) egnar sig med sin lysande ornamentering mer för konsertsalen. Rikedomerna på tankar är i densamma så stor, att det blef svårt för komponisten att bibehålla nödig måtta — en omständighet som ger sig mest tillkänna i adagiot. Utarbetningen af första temat i första satsen saknar ett visst sammanhållande lugn, som inträder först med den underbara kantilen i D-dur. De stränga formerna egna sig i allmänhet ej för Chopins uttryckssätt; de tvinga honom och hämma ej sällan hans annars så djerfva fantasier flygt. Hans uppfinningsförmåga och melodirikedomen voro ju städse så stora, att han blott ogerna befattade sig med det systematiska bearbetandet af sina temata; därför tyckas hans sonater i formelt hänseende icke alltid fullt afrundade. Inom de gränser deremot, som voro mera gynsamma för hans tankars fria rörelse, nådde hans hejdlösa fantasi sin fria utveckling.

Det var med synnerlig förkärlek Chopin använde dansformerna (Mazurka, Polonäs, Vals, Tarantella, Krakoviak och Bolero); han var ock den förste, som verkligt idealiserade desamma.

Svårt är emellertid att afgöra, hvilken af de otaliga mazurkor han skrifvit, som förtjenar högsta priset. Den enskilda smaken har här ett så vidsträckt fält för sig, att någon noggrann öfverensstämmelse derutinnan är nästan otänkbar. Till de bäst lyckade af detta slags danser, hvilka med sin prägel af dels uppsluppen lustighet, dels djup melankoli skenbart motsäga hvarandra, men alltid karakteriseras genom sin utmärkande rytm, böra obetingadt räknas: op. 7 n:is 2 o. 3, op. 17 n:is 1 o. 2, op. 24 n:o 2, op. 30 n:o 3, op. 33 n:o 4. Vidare förtjena dock äfven att nämnas: mazurkorna op. 24 n:o 4, op. 50 n:o 3 och op. 63 n:o 3, som utmärka sig ej blott genom sin poetiska färgning, utan ock genom sina kontrapunktiska finheter.

Nästan ännu mer öfvervældigande äro några andra mazurkor, oaktadt de ej kunna dölja en lutning till det djupaste svärmod. Det är, som hade komponisten för ögonblicket velat förströ sig genom lustighet och med narkotiska medel döfva smärtan för att sedan blott desto djupare återfalla i sitt ursprungliga svärmod. Allra mest finnes denna mazurktyp kännetecknad i op. 56 n:o 2.

Om polonäsens ursprung förmäler en folksägen: när Jagielonernas dynasti var utdöd, valdes år 1573 Henrik af Anjou, Katarinas af Medici son, hvilken senare regerade under namn af Henrik den tredje, till konung i Polen. När han året derpå kom till Krakau och i slottet högtidligen mottog nationens representanter, förde herrarne, defilerande förbi konungen i långsam takt efter musik, sina damer med sig. Denna sedvänja upprepades alltid, när en främmande prins valts till att bestiga Polens tron, och utvecklade sig småningom till den polska nationaldansen »Polonäs», som bibehållit sig i hela Europa intill den dag som nu är. I polonäsens släpande rörelser ligga allvar och värdighet; vändningarna och vexlingarna återgifva omisskänneligt den gamla polska adelns jäsande missnöje och rörliga lif. Man dansade då för tiden alltid med sabeln vid sidan. Denna kallades »Karabella». Furst Michael Oginski var den förste, och efter honom Kurpinski, som förstod att åt sina polonäser gifva en anstrykning af konst. Derigenom fingo de ett visst insteg, äfven inom den musikaliska världen; längre fram ha åtskilliga icke polska komponister, t. ex. Beethoven, Schubert, Weber, Spohr m. fl., erkänt polonäsen som en själfständig musikform och tillskapat den efter sina egna mönster, tills omsider Chopin med sitt egendomligt poetiska och för ideal skönhet öppna sinne åter förädlad den och i densamma ingjutit en rikedom af speciellt polskt nationella tankar.

Man kunde fördela Chopins polonä-

ser i två grupper; den ena af dessa skilddrar det öfvervägande martialiska elementet med sin utpräglade rytm; den andra deremot det för Chopin så utmärkande melankoliskt drömmande känslolifvet.

Till den först nämnda gruppen skulle jag vilja räkna polonäsarna i A-dur (op. 40 n:o 1), Fiss-moll (op. 44) och Ass-dur (op. 53).

Med afseende på formens enkelhet och det nationella elementets karaktäristik förtjenar ovedersägligen A-dur-polonäsen främsta rummet, ehuru den torde vara mindre framstående i musikaliskt hänseende än de öfriga och äfven saknar det poetiska elementet — den rör sig nära nog allt igenom i forte och eger inga synnerliga kontraster i sina tema —, så gör den dock intryck genom sin ridderliga hållning och sin naturliga finhet. Den mest högstämda och djerfva i tanken är utan all fråga Fiss-moll-polonäsen, tillagnad grevinnan Delfine Potockas syster, furstinnan Beauvau. Hufvudtemat är af dystert längtan och öfvertro, men afbrytes på det mest öfverraskande sätt af ett älskligt mellanspel i mazurkastil. Rent af underbar är den verkan man erfär af detta styckes drömmande slut, der det ursprungligen energiska temat i venstra handen förklingar i det mjukaste piano, medan åter på det af högra handen långt uthållna Cis liksom klagande nedfaller halftonen d, i form af tungt förslag. — Ass-dur-polonäsen, som är uppfylld af majestätisk värdighet, skrefs efter hemkomsten från ön Majorka år 1840.

Nya Stockholmsteatrar.

Redan i somras hörde man omtalas att en ny teater här i hufvudstaden snart skulle öppna sina portar för allmänheten. Den uppgafs skola blifva företrädesvis en operett-teater, och några bekanta förmågor inom detta fack nämndes såsom engagerade. Till föreståndare för densamma skulle vara antagen en f. d. teaterdirektör i hufvudstaden. Lokalen för den nya teatern skulle inredas i ett privathus, byggmästare Lundbergs stora hus mellan Vasagatan och Kungsgatan, och vara belägen i norra delen af detta, vettande åt den stora gasklockan i närheten af norra salutorget. Man fick till och med höra alla dag för öppnandet af denna teater var bestämd; det skulle ske annandag jul — om vi rätt minnas. Emellertid hördes intet vidare af. Det glunkades om att lokalen ej uppfylde de fordringar, som i sundhetens och säkerhetens intresse måste ställas på en offentlig förlustelokal af detta slag och att på grund häraf koncession vägrats af vederbörande myndighet. Den trupp, som skulle inviga denna scen och sedan verka å densamma, lät under tiden landsorten komma i åtnjutande af dess konstproduktioner i afvaktan på Stockholmsteaterns fullbord. Detta är hvad man förspott. Huru det förhåller sig med vägrad kon-

cession och teaterns beskaflenhet vilja vi lemna osagdt. Otroligt förefaller det ej att denna för teater ej byggda lokal med läge i en stor byggnadskomplex skulle anses olämplig, dock ha vi hört att inredning af densamma lär pågå.

Ett nytt förslag till teaterbyggnad har sedan kommit på tal. Det säges nämligen att ett bolag bildats för uppförande af en teater å en tomt belägen i hörnet mellan Jakobsbergsgatan och Grefthuregatan. Äfven denna påstås ämnad till en operett-teater. Huru långt detta företag avancerat ha vi oss ej bekant.

Man skulle väl nu kunna tro, att hufvudstaden vore för närvarande vanlotad på teatrar, när så godt som på en gång två sådana teaterföretag skola vara i görningen. Men så lär då ingalunda vara förhållandet. En teater ha vi mist med den gamla »ladan» vid Kungsträdgården, men har det derföre visat sig att de återstående teatrarne sedan dess varit otillräckliga? Tvärtom. Publiken är det som varit otillräcklig för dem, och det är en känd sak att endast den lilla teatern på Söder arbetar under gynnsamma ekonomiska förhållanden. Huru skulle då än flere teatrar bära sig här? Kan man väl tro att teaterförmågorna i vårt land skola vara så rika och tillräckliga, att ännu en ny scen i hufvudstaden skulle behövas för deras tillgodogörande? Knappt. Hvilka sådana som nu finnas oanvända kunna vi ej uppleta. En och annan af dem, som nu lysa i landsorten, torde kunna rekryteras i en ny hufvudstadstrupp, men någon hel sådan af så framstående egenskaper att den kommer att öfverglänsa hvad nu här finnes af dramatiska och lyriska krafter torde blifva ganska svårt om ej omöjligt att hopsamla. Och kunna ej våra nuvarande teatrar tillfredsställa de anspråk publiken ställer på sådana konstanstalter? Visserligen äro våra kungliga teatrar ingalunda tidsenliga hvad sjelfva teaterlokalerna beträffar, men vi tvifla på att ensamt en tidsenlig lokal skall kunna draga folk, och att täfla med deras lyriska och dramatiska scener lär väl blifva en omöjlighet. Gå vi till Nya teatern, så kan väl ingen finna densamma otidsenlig hvad utrymme och bekvämlighet angår. Återstår att se efter om någon branche af lyrisk eller dramatisk konst hos oss är orepresenterad. Som sagdt är, kan snart ej för någon ny teater täflan komma i fråga med Operan och Dramatiska teatern på den stora operans eller det större skådespelets område, knappast på den högre komediens. Återstår då operettens och farsens. Men ej heller i detta afseende äro vi lottlösa. De teatrar vi nu ega följa ju ganska bra och raskt med sin tid härutinnan. Knappt ges någon lyckad ny fars eller ett lustspel i utlandet utan att Södra eller Nya teatern bemäktigar sig densamma, och det händer ju till och med att en sådan pjäs uppsättes på båda dessa scener samtidigt. Och operetten? Ja, hvad denna beträffar, kan väl ej nekas att dessa teatrar följa med sin tid. Allt hvad nytt hrr Lecocq,

Strauss, Suppé, Millöcker etc. nu producera, få ju vi göra bekantskap med här, och om än sångkrafterna ej äro fullt tillräckliga i alla partier, så kan dock mot uppsättningen ingen anmärkning göras, helst hvad Nya teatern beträffar. Huru en ny operett-teater med svenska krafter skall kunna hålla denna stängen med hopp om framgång och ekonomiskt bestånd, kunna vi ej utgrunda. Ännu mindre torde krafter vara att disponera för en opera comique. Är det meningen att odla den simpla offenbachaden, så må vi betacka oss för en ny scen för det obscena, och spekulationen i den vägen varder helt säkert misslyckad. Den genren börjar blifva utspelt. Huru vi sålunda än betrakta saken, kunna vi ej finna hvarken att våra nuvarande teatrar äro otillräckliga, ej heller att någon ny teater kan vara behöflig för att representera en nu orepresenterad konst. Emellertid böra våra nu varande teatrar taga ad notam de nya teaterförslagen och försäkra sig om sådana förmågor att de ej kunna ha att befara uppträdandet af några konkurrenter.

Huru i dessa tider någon person kan vilja placera pengar i nya teaterföretag, förefaller oss ofattligt, då erfarenheten så tydligt talar om vanskligheten, ja, omöjligheten att med fördel spekulera i den vägen. Nog kan man förstå att sysslölösa skådespelare eller sådana som tro sig vara i besittning af öfverlägsna talanger vigilera för att få en ny hufvudstadsscen att röra sig på, likasom kapitalstarka teatervurmar eller innehafvare af gammalt teatermateriel kunna vinnas för åstadkommande af en sådan, men folk med förstånd synes oss svårligen kunna engagera sig i företag af denna art. En sådan konkurrens, långt ifrån att gagna konsten eller publiken, skulle endast blifva ruinerande för de teatrar som nu existera och ganska väl kunna räcka till ännu i flera år samt äfven uppfylla publikens berättigade fordringar i afseende på sceniska nöjen. Emellertid ligger det i deras intresse att mota en möjlig konkurrens genom att draga till sig de förmågor, som skulle kunna komma medtäflare till godo, för att så mycket som möjligt fullkomna sina prestationer.

Saken skulle ock kunna betraktas från en annan sida, nämligen från synpunkten af läget för de nu existerande och de projekterade nya teatrarne, men icke heller i det hänseendet kunna några nämnvärda fördelar eller behof för publiken uppletas. Mera centralt läge än hvad våra större teatrar nu ega kan ju ej gerna finnas. En teater vid Grefthuregatan skulle visserligen kunna betraktas som en lokalteater för Östermalm — dock ingalunda i jämförelse med Södra teatern för Söderboarne —, men då kommunikationerna mellan Östermalm och trakten vid Kungsträdgården nu äro så goda, lära väl ej Östermalmsboarne afskräckas från att besöka de kungliga teatrarne eller Nya teatern, om dessa gifva goda pjäser, derför att dessa äro en härmän mera af-

lägsna. En teater vid Kungsgatan kan ännu mindre göra anspråk på att vara behöflig för den stadsdel, der densamma är belägen. Huru vi då se saken, finna vi alltså intet behöf af nya teatrar härstädes förefinnas. Tvärtom skulle de endast skada de nu befintliga utan att kunna gifva oss något bättre i stället, och såsom affärsspekulation skulle sådana företag i vår tid vara mer än dåraktiga. W.

Wilhelm Lagercrantz.

*Hvad var den mannens gerning uti lifvet,
Hvars namn inunder korset här står skrifvet,
Var det i Hildurs lek han rykte vunnit,
Som häfden vårdar sedan han försvunnit?*

*O nej, ej der hans rätta plats vi finne;
Det är på annat fält han rest sitt minne,
På fredligt fält, der annat ljud ej höres
Än källans sorl och björkens lock, som röres.*

*Der trifdes han i unga dagar redan,
Der mången älsklig ton han diktat sedan,
Som oss förnöjt; der skall han länge dröja
Och släkten, än ej födda, der förnöja. —*

*Och vill du mera om hans gerning veta,
Välän, ej länge du behöfver leta;
Spörj hvem du råkar, konstnär, konstnärinna,
Och om hans nit för dem du svar skall finna. —*

*På detta allt han slumre ljuft och drömme,
Och hvad som vän han varit vi ej glömme;
Kring grafven qvittre vingadt sångarslägte,
Och vårens blida vindar kring den flägte!*

Sigge Sparre.

En praktisk man gaf sin son följande, på mångårig erfarenhet grundade råd med afseende på hans val af följeslagerska genom lifvet:

»Min son», sade han, »du måste alltid komma i håg att allra först fråga dig för om din utkorades favoritkompositör, ty genom det förskaffar du dig en ypperlig gradmätare på hennes sanna väsen och verkliga karaktär! Svärmar din tillbedda för Liszt och Wagner, så är hon äregirig och högtflygande, för Beethoven, så är hon opraktisk, för Offenbach, slarvig och tanklös, för Strauss, Suppé och Millöcker, ytlig, för Gounod, egenkär, för Chopin, passionerad och flyktig, för Verdi sentimental, och svärmar hon slutligen för von Flotow, så är hon som folket är mest. Men lyckas du träffa på en ung flicka, som utan någon särskild förkärlek för någon bestämd kompositör kan klinka »En jungfrus bön», »Klosterklockorna» och andra sådana der små »nätta» stycken på pianot, så kan du vara nästan alldeles säker på, att hon förstår både det ena och andra i köket och i hushållet. Och henne skall du genast fria till!» — »Med vilkor» — borde han ha tillagt — »att aldrig vidare spela dem.»

FÖLJETONG.

Faust och Georgina.

Ur en berömd tonsättares lefnad af
Ernst Montanus.

(Forts.)

Strax efter sedan Gounod lemnat England och återvänt till Paris, fick man läsa i »Gaulois» om hans förhållanden i London en artikel, som många trodde vara inspirerad af Gounod, och i hvilken Georgina framställes som en Delilah, som skurit håret af Simson-Gounod och kommit honom att förgäta hustru och barn. Endast såsom en skugga af sitt förra jag hade han nu, som det sades, återvänt till Paris efter att hafva till slut lyckats bryta sina bojor.

Hvilka orsaker som föranledde den berömda tonsättarens plötsliga brytning med hans beundrarinna veta vi ej. Års-långa förhandlingar blefvo förda mellan båda parterna, men utan resultat. Mrs Weldon nöjde sig dock ej allenast med att ropa: »Charles, jag ryser för dig», utan såsom en praktisk engelska stämde hon den flyktade »Simson» med fordran på skadeersättning.

Under det denna process pågick hade mannen till bemälda dam, med hvilken det efter allt utseende ej var så lätt att komma öfverens, fått klart för sig att han kunde draga nytta af hennes verkliga något besynnerliga uppförande i ändamål att bli af med henne. Det finnes nämligen, ehuru man knappast skulle tro detta möjligt i ett för sin frihet så prisadt land som England, en lag, enligt hvilken någon kan på blotta vittnesintyget af två läkare och medgifvandet af därhusstyrelsen sätta en för honom obehöfvad person såsom vanskinnig in på ett därhus. Herr Weldon, som på några år ej sett sin fru, skickade henne en dag helt enkelt på halsen två läkare, Winslow och Rutherford, som skulle förklara henne för vanskinnig.

Utan att ana något ondt satt den arma frun i sin salong, då de båda Eskulapsönerna läto anmäla sig hos henne och började ett samtal om spiritism och andra saker, för att på grund af denna konversation utfärda en attest, som skulle intyga att hon var förryckt.

En hel månad var hon nödsakad att formligen förskansa sig för att undgå ödet att med våld föras till därhuset. Nu stämde hon sin man, och i Juli 1884 föll domen i detta mål. Juryn tillerkände Mrs Weldon en skadeersättning af 1,020 pund och likaså vann hon i en annan process mot doktor Winslow, som varit oklok nog att uttala sina åsikter om hennes själstillstånd i ett bref till m:rs Weldon och i en artikel i British Medicinal Journal, en skadeersättning af 500 pund.

I Maj 1885 föll äntligen domen i målet mellan henne och den otacksamme komponisten, sedan denne genom sin advokat förut offentligt återkallat alla sina mot den stränga damen framställda anklagelser och dessutom erbjudit henne en godtgörelse af 1,640 pund. Hon afvisade

detta förslag, och juryn bestämde också den henne tillkommande skadeersättningen till 10,000 pund.

Denna dom väckte naturligtvis allmänt uppseende; den framkallade i pariserpressen en storm af ovilja, och tidningarna sprutade eld och lågor emot det brittiska rättsväsendet. Henry Rochefort i synnerhet fröjdade sig öfver att få ge de hatade engelsmännen på pelsen och satte in i »Intransigeant» en artikel, hvari de engelska domarena figurerade som fiktjufvar, skälmar och bedragare m. m., under det Mrs Weldon skymfades som en gammal hexa och megära. Gounod kände sig derföre skyldig att skicka mannen af »Lanternen» en särskild tacksamhetsskrivelse. Denna hade följande lydelse:

»Bäste herr Rochefort! Helt nyss läste jag i »Intransigeant» en energisk och modig potest mot den mera enfaldiga än nedriga dom, genom hvilken »rättvisan» i England utsett mig till sitt offer. Jag har ej den äran att personligen känna er och är för er, utom genom mina verk, fullkomligt främmande. Ni har alltså höjt er röst endast i sanningens tjänst; men jag måste offentligen tacka er för detta offentliga bevis på harm, hvilket kommer min sak och min karakter till godo i allas deras tankar, hvilka kunnat låta sig narras genom den dom som blifvit fäld af denna pseudojustice utaf hatfulla och fariseiska hycklare, i jemförelse med hvilka den trolöse Odysseus endast var en lättsinnig skälm. Att påstå och föregifva sig tro, att jag skulle vara författare till en afskyvärd, emot mig för elfva år sedan skriven artikel,* nej, det är dock allt för galet, en förbrytelse insvept i dumhet. Ser ni: satan gäller vanligen för att vara ett slughufvud, men det är en villfarelse — han är i grunden ett dumhufvud. Med bästa tack förblifver jag er

Gounod.»

Fru Weldon försökte nu att draga praktisk nytta af denna dom och lägga beslag på det honorar som Gounod erhöi för sitt på musikfesten i Birmingham gifna oratorium »Mors et Vita», men denna fordran bifölls ej af rätten. Detta oakadt ville ej Gounod under sådana omständigheter personligen infinna sig i Birmingham, utan ditskickade endast sin fru jemte son och dotter, hvilka fingo glädja sig åt det entusiastiska mottagande hans nyaste verk rönt i England. Hans Richter från Wien anförde oratoriet, såsom förr blifvit nämnt, efter att ha på resan till Birmingham besökt Gounod i Paris och räddfört sig med honom. Vi ha förut i denna tidning omnämnt ryktet att kompositören till »Faust» för att hämnas på Mrs Weldon och den engelska rättvisan skulle komponera en parodi »Satania», hvari hjeltinnan sades skola vara en lätt igenkänlig karrikaturbild af Georgina, men ett sådant förfarande är uppenbarligen Gounod ovärdigt; också har detta rykte ej bekräftat sig. Hans antagonist led i alla fall sitt straff.

* Denna artikel i »Gaulois» var undertecknad af Albert Wolff.

För äreröriga beskyllningar mot en musikediktör blef hon nämligen dömd till flera månaders fängelse. Emellertid, då hon den 23 Sept. slapp lös ur fångenskapen, blef den excentriska damen redan vid fängelseporten mottagen af sina vänner och deputationer från åtskilliga föreningar, dem hon tillhört, och helsad med entusiastiska hyllningar. Föreningarna hade infunnit sig med musik och fanor, af hvilka en hade följande devis: »All heder och lång lefnad för Georgina Weldon, det tappra offret för orättvisan, förkämpen för folkets rätt och hjeltinnan i reformen rörande behandlingen af vansinniga.» Det bildades nu ett långt tåg, i hvars midt fru Weldon med några af sina vänner åkte i fyrspänd vagn. På så sätt kom man fram till Hydepark, der det hölls ett meeting. Under vägen dit äfvensom i parken var fru Weldon föremål för entusiastiska ovationer. Detta har väl tröstat henne öfver det irakade missödet; emellertid lär hon ha försvurit att någonsin vidare spela Egeria för en berömd komponist.

Musikpressen.

På Elkan & Schildknechts förlag har utgifvits:

Lägerlif, minnen från Axvall, Tonmålning, komponerad och H. K. H. Prins Carl vördsammast tillägnad af Fredrik Kuhla (pris 1 kr.). Dessa lätt utförbara 2 händ. pianostycken utgöras af 1 Sångarbröderna, 2 Visa, 3 Polska, 4 Vid bågaren, 5 Dans, 6 Marsch, 7 En gammal bekant (kung Oscar 1:s tapto).

Sånger af Erik Åkerberg:

Du blomst i Dug (ur »Mogens» af P. J. Jacobssén) för mezzo-sopran (c—g) med pianoackomp. (pris 75 öre). Denna intagande sång, i melodien som harmoni visande syskontycke med Kjerulfs och Södermans skapelser, kan på det varmaste rekommenderas åt »det sjungande Sverige».

Husaren af samme unge komponist är en barytonsång (b—f) tillägnad operasångaren C. A. Söderman och som väckte mycket bifall, då den nyligen af honom föredrogs på fröken Laurins matiné. Orden till densamma äro af Th. Lind.

Af C. J. Grafström:

»Jag ser en syn», ur Tegnér's »Svea», för bas eller baryton (a—e) med ackomp. af piano (pris 1 kr.). Tonsättaren har i denna sång med ett i allmänhet väl funnet musikaliskt uttryck genomkomponerat en del af »synen» i det bekanta skaldestycket. För utförandet af denna — likasom af de förut nämnda sångerna — förefinnas inga svårigheter.

Svenska koralboken, arrangerad för orgelharmonium eller piano af L. Aug. Lundh — i vanligt bokformat och vackert clothband (pris 3 kr.). Koralerna äro helt i olikhet med Hæffners stora koralbok, tryckta med fjerdedelsnoter såsom hufvudtyper och äro rikare harmoniserade än Hæffners enkla fyrstämmiga koral genom hufvudsakligen basens fördubbling i

oktaver. Utom de hos Hæffner i trippeltakt förekommande koralerna äro här n:is 60 och 61 satta i detta taktmätt. Koralboken afslutas med svenska messan.

Följande melodiosa, lifliga och briljanta mindre salongsstycken, utgifna af kgl. hofmusikhandeln i Köpenhamn, hafva blifvit oss tillsända. (De äro att tillgå hos A. d'Aubigné, Gust. Adolfs torg 8.)

Le Train de Vitesse, Galop af M. Dietrich.

Kings Hussars, Marche brillante af Rafael Leonard, och af samme komponist:

Danse des Graces, Gavotte de Salon, allt för piano 2 händ.

Edition Peters Nova 1 (Febr. 1886) innehåller:

Grieg: Op. 40. Suite i gammal stil (från Holbergs tid) för stråkorkester. (Partitur 3 kr., kompl. orkesterstämmor 4: 80).

Anacker: Bergmannsgruss, klaverutdrag (1 kr.).

Boccherini: Quintett för 2 violin, viola och violonc. (Lauterbach, 3 kr.).

Sjögren, Emil: Sonat op. 19 för violin och piano (2 kr.).

Doppler, Arpad: Op. 1. Albumblätter (1 kr. 50 öre).

Lemoine: Op. 37. Etudes enfantines (1 kr. 20 öre).

Ritter: Op. 15. Praktische Orgelschule (»Kunst des Orgelspiels», 3 kr.).

Schwenke: Choralvorspiele (2 kr.).

Dödsfall.

inom musik- och operaverlden 1885.

Alt, Franz, komponist, f. $22/12$ 1819 i Eilenburg, † i Wiesbaden $1/4$.

Bellini, Mario, kapellmästare (broder till »Normas» m. m. komponist), † i Catania $5/2$.

Benedict, Julius, pianist, kapellmästare och komponist, f. $24/12$ 1804 i Stuttgart, från 1835 bosatt i London, † derstädes $5/6$.

Bitter, K. H., musikskriftställare, f. d. preussisk minister, f. 1813, † $13/9$.

Bärman, Karl, klarinettvirtuos, f. 1820, † i München $23/5$.

Damrosch, Leopold, operadirektör i Newyork, f. $23/10$ 1832 i Posen, † i Newyork $15/2$.

Davison, J. W., musikkritiker (gift med pianisten Arabella Goddard), † i London $24/3$.

Farhbach, Filipp, d. ä., kapellmästare, danskomponist, † i Wien $31/3$.

Gerli, Giuseppe, sångare och operakomponist i Milano, f. derst. 1812.

Giosa, Nicola de, italiensk operakomponist, f. 1829 i Bari.

Hamlin, Emmons, den amerikanska salongsorgelns uppfinnare, † i Boston $8/4$.

Hiller, Ferdinand von, bekant komponist och musikskriftställare, f. $24/10$ 1811 i Frankfurt a. M., † i Köln $10/5$.

Hofmann, Friedr. Leop. von, intendent vid hofteatrarne i Wien, f. derstädes 1822.

Holmes, William Henry, professor i pianospel i London, † derstädes, 73 år.

Hopp, Julius, sångspelskomponist i Wien, † derstädes, 66 år.

Hugo, Victor Marie, ryktbar skald och författare, inom operaverlden bekant som textförfattare, f. i Besançon $26/2$ 1802, † i Paris $22/5$.

Kiel, Friedrich, professor vid musikhögskolan i Berlin, komponist, f. $7/10$ i Puderbach, † i Berlin $14/9$.

Lanzky, A. W., kontrabassist, sångdirigent, † i Köpenhamn $30/4$, 60 år.

Lemke, Frans August, kantor och klockare i Norrköping, f. 1822, † derstädes $18/10$.

Merkel, Gustav Adolf, organist och orgelkomponist, f. i Zittau 1827, † i Dresden $29/10$.

Mirate, Rafaele, ital. tenorsångare, † i Sorrento, 70 år.

Nagel, Johan Jakob, violinist, f. i Brünn 1807, † i Stockholm $7/7$.

Nohl, Ludvig, professor, musikskriftställare, f. i Iserlohn 1831, † i Heidelberg $16/12$. Mest bekant genom sin Beethoven-biografi.

Norman, Fredrik Wilhelm Ludvig, hofkapellmästare, pianist och komponist, f. $28/8$ i Stockholm, † derst. $23/3$.

Pabst, August, konservatoriedirektör i Riga, komponist, † derstädes $21/7$, 74 år.

Pali, Racz, ungersk zigenar-violist, † $30/1$ i Pest, 28 år.

Perrin, Emile, direktör för Théâtre français i Paris, f. d. dir. vid Opéra Comique, f. 1814, † i Paris i börj. af okt.

Prell, A. E., violoncellist, † $3/9$ i Hannover, 81 år.

Richards, Brinley, pianist och komponist, f. 1819, † i London $4/5$.

Rosén, Joh. Magnus, literatör och komponist, † $16/6$ i Stockholm, 79 år.

Rossi, Lauro, komponist och konservatoriedirektör, † i Cremona, 60 år.

Sainton -- Dolby, m:me, kontraaltsångerska, † i London, 64 år.

Schläger, Hans, dir. för Mozarteum i Salzburg, † derstädes, 65 år.

Seifriz, Max, hofmusikediktör i Stuttgart, † derst. $20/12$, 58 år.

Servais, d. y., Joseph, utmärkt violoncellist, f. $23/11$ 1850, † i Brüssel $31/8$.

Setterquist, Erik Adolf, orgelbyggare, f. $4/7$, † i Örebro, $13/4$.

Sjöberg, Johan Leopold, musikediktör, lärare vid Musik. Akad. i Stockholm och komponist, f. i Göteborg $2/7$ 1824, † i Sthlm. $7/12$.

Skougaard, Severin, (Skougaard-Severini), sångare, f. $11/5$ 1837 i Langesund (Norge), † i Newyork $14/2$ såsom sånglärare.

Stjernberg, Alma, sångerska och sånglärarinna, † i Marstrand $24/7$, $27 1/2$ år.

Tausig, Alois, musiker (fader till Karl Tausig), $24/3$ † i Dresden, 67 år.

Ullman, B., impresario, f. i Budapest, † i Paris $7/10$, 70 år.

Wacker, Adolf, violinist, f. 1855 i Berlin, † i Stockholm $6/6$.

- Wagner-Devrient*, dramat. sängerska, † i Berlin, 80 år.
Weber, Edmund, pianist och komponist, f. 1838 i Strassburg, † derst. $\frac{9}{2}$.
Wieck, Albin, musikpedagog, f. 1821, † $\frac{21}{10}$ i Dresden.
Widen, Jonas, tenorsångare, kyrkoherde, † $\frac{12}{10}$, 55 år.
Zarembski, Jules, konservatorielärare i Brüssel, pianist och komponist, † i Schitomir 34 år.
Zink, A., tenorsångare i Köpenhamn, † derstades.

Från Scenen och Konsertsalen.

Mars.

Stora Teatern.

15. Bizet: *Carmen* (Carmen: José: fru Edling, hr Kloed, fort. deb.; Escamillo: hr Forstén).
 19. " " (Carmen: frk. Almati-Fich 1:a uppträdandet).
 20. " " (Carmen: frk. Almati-Fich; smugglarhöljningen: hr Rosén).
 16, 18. Massé: *Paul och Virginie* (frk. V. Andersson).
 21, 23. " " "
 25, 30. " " (Virginie: frk. Grabow).
 17. Halévy: *Judinnan* (Rachel, Eudora; frkn. Grabow, Ek; Eleazar, Leopold, Kard. Brogni, Ruggiero: hrr Sellman, Torslow, Strömberg, Lundquist).
 20. Naumann: *Gustaf Vasa*.
 24. Wagner: *Rienzi*, Den siste folktribunen, stor opera i 5 akter (Rienzi. Stef. Colonna, Orsini, Raimondo, Baroncelli. Cecco del Vecchio: hrr Sellman, Strömberg, Lundquist, Grevillius, Ohlsson, Sellergren; Irene, Adriano Colonna, fridshärolden: frkn. Ek, Wellander, Karlsohn).
 27. *6:e Symfonikonsertern*.
 28. Gounod: *Romeo och Julia* (frk. Ek; Lorenzo: hr Sellergren).

Nya Teatern.

- 16, 20. Offenbach: *Fortunios visa*.
 24—31. Genée: *Nanon*, kom. operett i 3 akter af F. Zell, öfvers. af E. Wallmark (Nanon Patin. Ninon de l'Enclos, Gaston, Ninons page: frk. Sjöberg, fru Cysch, frk. Lund; marquis d'Anigné, marquis de Marsillac, vicomte de Marsillac, Abbé La Plâtre: hrr Castegren, Ringvall, Svedberg, Gardt). 1:a ggn.

Södra Teatern.

- 24, 28. Hervé: *Lilla Helgonet* (Denise: frk. A. Petterson).
 29—31. Audran, E., *Stora Mogul*, operabuffa i 3 akter af Chivot & Duru, öfvers. af E. Wallmark (Irma, prinsessan Bengaline: frk. A. Petterson, fru Jensen; prins Mignapour, Nicobar, Jockeyet, kapten Crakson; hrr Rundquist, Wagner, Bergström, Abjörnson).

Vetenskapsakademiens hörsal.

23. *Marie Wiecks* Schumann-konsert.

Musikaliska Akademien.

26. *Konsert af de k. engelska klockspelarna*, (The royal Hand-bell-ringers: hrr W. och H. Havart, A. Berridge och T. Williams; direktör: Duncan S. Miller).

Berns' Salong.

23. *Aug. Meissners* benefice-konsert.
 25. *Ossian Hamrins* musikal. deklam. matiné.
 28. *Maria Laurins* matiné.

Stora Teatern har åter upptagit Halévys »Judinnan» med samma rolbesättning, som då operan senast gafs hos oss i slutet af November förra året, med undantag af

att herr Torslow nu innehade prins Leopolds rol. Detta Halévys förnämsta operaverk (först gifvet i Paris 1835) har ett par decennier tillhört vår första scen och väcker alltid intresse genom sin stort anlagda, i många fall gripande ehuru något tungt pompösa musik. Hufvudrolerna äro i ganska goda händer, särskildt förtjena de båda hufvudpersonerna, fröken Grabow och herr Sellman, allt beröm. Hr Torslow skötte äfven sitt parti ganska tillfredsställande, om än röstresurserna ej numera äro fullt tillräckliga för rolen. Det säges att fröken Grabow skall med detta spelår lemna scenen; man kan ej annat än beklaga om så sker, då man dermed går miste om en talang af så hög rang, som särskildt hennes utförande af Rachels parti ådagalägger. Fröken Grabow har nu också låtit höra sig som Virginie i Massés opera och mottog äfven vid detta tillfälle rikt erkännande af publiken. I Wagners »Rienzi» har herr Sellman fått en ny rol, hvilken likasom Eleazars i Judinnan visar hans stora dramatiska begåfning och äfven hvad sångpartiet beträffar gör honom heder, helst som dessa båda roller kräva en förmåga af första ordningen och herr Sellmans konstnärskap ännu står under utbildning. Uppsättningen af Rienzi är mycket praktfull och särskildt utmärker sig i detta afseende 2:a akten, hvars musik äfven torde taga priset i operan. Fröken Ek gaf en vacker framställning åt Irenes parti, fröken Wellander tillfredsstälde oss mindre som Adriano Colonna än i föregående roller; ett väl skarpt markeradt minspel störde intrycket af framställningen. De svåra körerna utfördes med berömvärd ensemble och kraft.

Fröken Almati-Fich, som förut med ovanlig framgång uppträdte på utländska scener, i Berlin, Pest, Köpenhamn och senast före sin hitkomst i Hamburg, har nu låtit höra sig här hos oss i en af sina förnämsta roller, Carmens i Bizets opera af samma namn. Fröken Almati har i denna rol en medtäffarinna å vår scen i fru Edling, som både till röst och spel vunnit välförtjänta lagrar i denna rol, och vi kunna ej finna att hon blifvit öfverträffad af vår nya Carmen. Fröken Almati väckte emellertid rätt mycket intresse så väl genom sitt efter sin uppfattning väl genomförda spel som för sin särdeles i mellanregistret och de lägre tonerna välklingande och stora röst samt om en mycket god skola vittnande sångföredrag. Då vi snart få höra fröken Almati i en annan af hennes hufvudroller, Azucenas i »Trubaduren», torde vi få tillfälle att yttra oss mera om fröken Almaties talang än hvad som nu af bristande utrymme är möjligt. Naumanns »Gustaf Vasa» har ännu en gång framträdte på scenen, detta af särskild anledning till frande af Svenska Akademiens 100-årsjubileum.

Samma afton som reprisen af »Rienzi» skedde å Stora teatern hade Nya teatern att bjuda en större nyhet, nämligen Richard Genées komiska operett »Nanon»,

hvilken mottogs med mycket bifall af en fullsatt salong och sedan har gifvit fulla hus. Libretton till denna operett är ganska roande och musiken innehåller flera vackra ehuru ej särdeles originela saker. Man känner i den väl igen det moderna tyska operettmaneret. Genée är nämligen ej, såsom hans och pjesens namn tycks angifva, fransman, utan äkta tysk, född 1823 i Danzig och bosatt på en villa nära Wien, der han, efter att ha varit kapellmästare vid flera tyska teatrar, nu slagit sig i ro, egnande sig åt komposition och textförfattarskap. Rolerna å Nya teatern gäfvos efter der varande resurser på bästa sätt. Fröken Sjöberg har med Nanons rol ytterligare höjt sig i publikens gunst. Hennes täcka och friska utförande af densamma kan ej annat än verka i hög grad anslående och äfven hennes utförande af sångpartiet är förtjenstfull. En god handräckning har teatern erhållit i fru Cysch, hvilken som gäst uppträder i Ninons rol. »Stora Mogul» af Audran är Södra teaterns nyhet. Naturligtvis har densamma lockat fulla hus sedan den framträdde första gången d. 29 Mars. Fröken Anna Petterson lär, som vanligt, sköta den qvinliga hufvudrolen på ett mycket tillfredsställande sätt. Då Södra teaterns styresmän ej beredt oss tillfälle att bevista denna premiär, kunna vi ej närmare referera densamma.

Den 6:te symfonikonsertern å Stora teatern, som efter vanligheten gafs inför en fullsatt salong, inleddes med Haydns Symfoni C-dur op. 83, hvarpå följde, troligen som en gärd åt den nyligen aflidne skalden Edvard Bäckströms minne, hans ballad Sten Sture, komponerad för tenorbaryton och orkester af Fritz Arlberg, hvilket nummer föredrogs af herr Lundquist, åt hvilken den är tillegnad af komponisten. Denna förut här gifna ballad är ett arbete af rätt stort intresse, fördelaktigt vittnande om komponistens förmåga att frambringa harmoniska och orkestrala effekter, hvilka stundom framträda väl dominerande. Balladen sjöngs med uttryck och kraft och väckte mycket bifall. Griegs Melodier för stråkorkester: »Hjertesår» och »Vären» (op. 34) äro förut bekanta, sedan de under Ludv. Normans anförande gäfvos på en påskkonsert 1882, och egde nu som då samma förmåga att tjusa publiken med sina intagande melodier. Konserterns hufvudnummer, Joachim Raffs storslaget geniala programsymfoni (op. 153) »I skogen», avslutade aftnens rika musiknöje. Då densamma senast gafs hos oss d. 1 Mars 1884, hade vi tillfälle att yttra oss om detta intressanta verk såsom ett af de förnämsta på den nyare instrumental-musikens område. Att närmare skildra detsamma måste vi här afstå ifrån. Alla dess tre afdelningar: 1) Om dagen: allegro (intryck och känslor); 2) I skymningen: largo (drömmeri) och allegro assai (dryadernas dans); 3) Om natten: allegro (nattens stilla lif, vilda jagten, daggryning) innehålla så många skiftande poetiska tonmålningar, att man skulle kunna skriva en hel broschyr om hvad som i

denna tonskog möter oss af intagande natursceneri, väldig naturkraft och fängslande mystik. Endast den senare afdelningens längd verkar något tröttande; symfonien gjorde synbarligen ett allmänt stort intryck.

Ungefär samtidigt med förra utförandet af Ruffs symfoni hade fröken Marie Wieck — likasom i år — en konsert å Vetenskapsakademiens hörsal. Den konsert som senast gafs af henne d. 23 Mars upptog endast Schumann-kompositioner. Hvad vi då yttrade om hennes pianospel, att det hufvudsakligen bär prägeln af en viss grundlig mogenhet och charlatanfri soliditet kunna vi nu här upprepa. Hennes nära förvandtskap med Schumann bör inge oss tanken att hennes framställning af dennes tonverk hvilat på traditionens grund; emellertid synes enligt vår uppfattning denna framställning i ett och annat sakna den romantiska färg och glöd, som karakterisera hans tondikter och mest framträder i hans mindre skapelser. Den vackra G-molls-sonaten, op. 22, syntes oss bäst återgifven. Konsertens första nummer utgjordes af den präktiga D-moll-trion, op. 63, med god ensemble utförd af konsertgivarinnan, herr Sandqvist (violin) och fröken Lagervall (violoncell). Sångduetterna »Wenn ich ein Vöglein wär», »Herbstlied» och »Schön Blümlein» utfördes af fröknarna Huss och Piehl, hvilken förstnämnda sängerska äfven sjöng Bön ur Genoveva, hvarjemte fröken Wall föredrog ett par stycken ur Frauenliebe und Leben. Konserten gafs inför en rätt fåtalig publik, troligen till följd af de många konserter som nyligen gifvits här.

Vi kunna endast som hastigast omnämna de engelska klockringarnes märkvärdiga, om en mirakulös färdighet vittnande klockspel, hvilket man hade tillfälle höra i Musikaliska Akademiens hörsal den 26 Mars. Likaså sakna vi utrymme att närmare redogöra för fröken Maria Laurins inför fullt hus gifna matiné i Berns Salong förra Söndagen. Vi kunna endast säga att fröken Laurin framkallade mycket bifall med alla sina nummer, särskildt det största af dem, arian ur Villars dragoner. Fröken Laurins ej synnerligen stora röst har en frisk och behaglig timbre, hennes intonation är felfri och klar, hennes föredrag varmt musikaliskt och uttrycksfullt; också följdes alla hennes prestationer af starka bifallsyttningar. Af programmets nummer väckte särskildt intresse några nya sånger, af Svedbom: »Källan», Hallén: »Vid vägen», Sjögren: »Og kan min Hu du ej förstå» samt Åkerberg: »Husaren». Fröken Laurin biträdades af fru Edling, fröken Ek och fröken Munk-tell samt af herrar Forstén, Söderman, Lejdström, Edvin Sjöberg och Erik Åkerberg. Herr Lundmarks inträffade heshet vållade några ändringar i programmet. Samtliga de uppträdande vunno välför-tjent bifall.

Uppfinningen af nya sköna melodier lemnar det bästa vittnesbörd om tonsättarens snille. STÜTZE.

Från in- och utlandet.

Stora Teatern. Å Siegfried Salomans komiska opera »Diamantkorset» fortgår öfningarna så att densamma torde komma att gifvas i början af denna månad.

Marie van Zandt har till kgl. teaterstyrelsen insändt förklaring att hon af sjukdomsorsak är förhindrad att, såsom ämnadt var, uppträda å Stora Teatern i vår.

Helmer Strömberg, den välbekante bassångaren vid kgl. operan, förbereder en matiné till söndagen den 4 april, hvarvid han kommer att biträdas af fröknarne Ek och Karlsohn samt hr Ödmann, Lundquist, Lundmark, Lindholm, Palme och Petterson.

Våra musiksällskap äro i liflig verksamhet. Filharmoniska sällskapet selsätter sig nu med det stora företaget att inöfva hela Brahms »Tyska Requiem» i sin helhet, och lär detta storslagna verk komma att gifvas med biträde af kgl. hofkapellet.

— Musikföreningen, som var på väg att dö ut efter dess ledares Ludvig Normans fränfalle och sedan hölls uppe af kapellmästaren Dente och dr. Svedbom i och för Normansfesten, har sedan de båda sistnämnda äro förhindrade att vidare fungera som dirigenter erhållit såsom sådana förste hofkapellmästaren Nordquist och direktör Edgren. Repetitionerna började den 20 mars med inöfning af Gades »Elverskud».

Musikaliska akademien, hvars ordinarie årsfester förut sammanfallit med musikkonservatoriets årsafslutningar, ämnar i år fira en fristående högtidsfest, hvilken skall ega rum i denna månad. På den samma komma att uppföras dels förra afdelningen af Haydns härliga oratorium »Årstiderna», dels Ludvig Normans sista symfoniska skapelse, hvilken endast en gång förut varit offentlig hörd. De vid festen medverkande blifva k. hofkapellet, under Conrad Nordquists anförandeskap, samt musikkonservatoriets elevkör.

Tillämnad svensk operasejour i London. I Stockholmsposten läses: Mellan en engelsk impresario och ledarne för lyriska scenens kapell och kör samt dess förnämste artister hafva under de senaste veckorna fört underhandlingar, som äsyftat ingenting mindre än våra svenska operaartisters uppträdande å Her Majestys Theatre i London under förra delen af sommarsäsongen. Förslaget härom har utgått från England, dit kändedom om vår lyriska skådebanas förtjenster banat sig väg genom utländska turister och konstnärer som besökt oss, och der man tyckes önska sig en omvexling i de italienska och tyska operaprestationerna. Att anbudet här icke tillbakavisats är ju na-

turligt, då det i sig är ganska frestande för förmågorna vid vår operaseen att till de förut vunna framgångarne i den danska hufvudstaden lägga nya sådana i den engelska. Huruvida planen kan förverkligas beror på åtskilliga omständigheter, bland annat på tiden för säsongens afslutning här; men i öfrigt resa sig inga öfverstigliga hinder mot företaget. Af kören skulle omkring 30 medlemmar medfölja, af orkestern några de oersättligaste och för öfrigt de sångartister som medverka i »Romeo och Julia», »Konung för en dag», »Paul och Virginie», »Carmen», »Rienzi», »Lohengrin» och »Vikingarne». Förhoppningarna om framgång grunda sig med rätta dels på den nu här så utmärakta samverkan mellan kapell, kör och solister (man behöfver endast erinra om Svanakören i »Lohengrin») dels på vår svenska sängkonsts säregna skaplynne, då vi ju hvarken ega en fransk, tysk eller italiensk röstbildning, utan en svensk, hvilken stundom betecknats såsom »natur-sång», men dock liksom folkvisan sammanhänger med vårt folklyne och helt visst i sin mån bidragit till våra stora sängerskors framgångar utomlands.

Hur förhåller det sig hos oss med rösterna och röstbildningen? är en fråga som af en fackman H. B. är uppställd och behandlad i ett par artiklar i Dagens Nyheter under början af förra månaden. Frågan är onekligen af ganska stor vikt och summan af författarens afhandling, som är för vidlyftig att här närmare refereras, är att *lagen för vår skolsång bör ändras* för att ungdomens röster skall kunna bevaras genom undvikande af röstens öfveranstängning under skolåldern och särskildt vid tiden för målbrottet. Förf. förordar i allmänhet en bättre arbetsmetod för sångundervisningen och anser att vid universiteten borde bildas en sånganstalt för tonbildning och rätt utveckling af sångorganet.

Venersborgs musiksällskap hade den 13 mars sin sista soaré under innevarande säsong. Soaréns instrumentala afdelning utgjordes af ouverturen till Mälaren och modellerna, utförd af musici och amatörer, två satser ur en pianoquartett af Bunge och tre pianostycken: La Stella dell'arenella af Kullak, Mazurka af Chopin och Ryska nationalhymnen arr. af Dubuque. Af vokalnummer upptog programmet: kör ur Wilhelm Tell, Ternernes sang af Söderman, Quartett ur Lalla Rookh samt till sist Gades Frühlingsphantasie: n:o 3.

Fröken Ås eller Oselio, den i Sverige väl bekanta norska sängerskan, uppträdde d. 27 Februari i London i »Trubaduren» å Italienska operan (Her Majestys Theatre).

Daily Telegraph yttrar härom: »Mlle Oselio utvecklade en betydande förmåga både i fråga om sångsätt och det dramatiska utförandet. Hon vann mycket bifall af publiken, särskildt i slutet af 3:e akten».

Fru Wilhelmina Neruda-Norman gaf den 29 mars sin första konsert å Kasino-teatern i Köpenhamn inför en lika talrik som entusiastisk publik. »Ända ifrån det ögonblick», säger Morgenbladet, »då den höga, ståtliga gestalten med de snillrika dragen trädde in på scenen med sitt tjusningsvapen i handen, ifrån det ögonblick, då de första underbart fylliga och majestätiska tonerna strömmade ut i salongen med en sällsam kraft, och intill dess dörarne sista gången stängdes efter den stora konstnärinnan, beherskade hon som en drottning alla de närvarandes sinnen, och ett omedelbart och jublande bifall bröt löst, så ofta tillfalle dertill gafs.» Äfven de öfriga Köpenhamns-tidningarne uttala sig i liknande smickrande ordalag om konstnärinnans underbara spel.

Professor Fredrik Pacius fylde den 19 mars 77 år och uppvaktades denna dag på morgonen af sångkören M. M. under ledning af dirigenten mag. G. Sohlström. Efter det några fosterländska sånger afsjungits och den åldrige jubilaren visat sig i fönstret, uppstämades ett kraftigt lefve, hvarpå samtliga uppvaktande inbjödos och tillbragte en stund under sång och samspråk med familjemedlemmarne. Prof. Pacius, som syntes lifligt rörd öfver den hyllning som kommit honom till del, erhöi under förmiddagens lopp ett gratulationsbref af sin ungdomsvän skalden Z. Topelius.

Paris. Nyheterna från Stora operan in-skränka sig till att den berömde tenoren

Gayarre snart börjar sitt gästspel derstädes såsom Vasco i »Afrikanskan», då M:lle Richard för första gången kommer att sjunga Selikas parti. — På Opéra Comique är Widors »Maitre Ambros» uppskjuten till midten af April, emedan partituret är så kompliceradt, att repetitionerna ej kunna pågå med nödig fart så länge orkesterchefen Danbé är sjuk. Lecocqs lättare inöfvade opera »Plutus» kommer sålunda troligen förr upp på scenen.

— Bouffes Parisiens senaste nyhet är en treaktoperett »Josephine, såld af sina systrar», hvars text, en parodi på »Joseph och hans bröder», skall vara särdeles fyndig och roande. Den är författad af Ferrier och Carré och satt i musik af Victor Roger, som härmed debuterar i denna genre. Musiken är till stor del parodisk, men vacker och liflig.

— Franz Liszt anlände d. 20 Mars till Paris och mottogs af en stor skara vänner och beundrare. Hans besök denna gång föranledes deraf, att en messa, som han komponerade för invigningen af katedralen i Graan, kommer att gifvas här å en musikkfest i kyrkan St Eustache. Biljetterna till denna musiktillställning kosta 20 fros. Dagen efter sin ankomst uppträdde den 74-årige mästaren å en Colonne-konsert och föredrog ett »Preludium», efter hvars slut hela församlingen reste sig upp och helsade honom med stormande applåder och jubelrop.

— M:lle Jeanne Gounod, dotter till den berömde komponisten, har i dessa dagar ingått äktenskap med en baron de Lassus.

London. Drottning Victoria bevistade d. 26 Febr. uppförandet af Gounods »Mors et vita» i London. Då drottningen, som ej på tio år visat sig å någon konsert, omgifven af sina närmaste inträdde i sin loge, reste sig hela publiken och helsade henne med starka bifallsyttringar under det Royal Albert Hall Choral Societys sångkör uppstämde folksången. M:lle Albani sjöng förnämsta solopartiet i oratoriet, uti hvilket en orkester af 1,000 personer medverkade. Drottningen yttrade lifligt bifall och lät genom telegrafan gratulera Gounod till hans lyckade verk.

Wien. Pauline Lucca har efter sin långvariga sjukdom återinträdt på hofteatern såsom Carmen. Hon helsades entusiastiskt med applåder och blomsterregn af den fullsatta salongen. Hela den kejserliga familjen med uppvaktning öfvervar föreställningen.

Dödsfall.

Lagercrantz, Wilhelm, August, major, kompositör af sånger och pianosaker, † i Kristianstad d. 22 Mars, 60 år gammal. Mest bekant af hans kompositioner torde vara den vackra kvartetten »Källan». Af andra hans utgifna saker må nämnas ett par häften solosånger: »Mina lediga stunder» (op. 15) och »Valda sånger till skolornas tjänst». Vid Vendes regemente har han tjänstgjort som musikkdirektör, var sedan 1866 ledamot af Musik. Akademien och riddare af svärds- och vasarden samt danska dannebrogorden.

Utländska musiknyheter

inkomna hos

Julius Bagge,
Riddarhustorget 16.

Jean L. Nicodé.

Piano 2 händer: Kr.

- Op. 3. Deux valse brillantes . . . 2: —
- » 5. Polonaise caractéristique . . . 2: 50
- » 6. Souvenir de Robert Schumann,
6 Phantasietücke . . . 2: 50
- » 9. Deux morceaux caractéristiques,
N:o 1 ess. 2: —
N:o 2 g 2: —
- » 12. Deux études (ciss, c) . . . 2: —
- » 13. Danses & Chansons nationales
italiennes. H. 1, 2 . . . à 2: —
- » 18. Variations et fugue sur un
thème orig. 3: —
- » 19. Sonate (f) 3: 75
- » 21. Trois études (fiss, F, d) . . . 3: —
- » 22. Une vie d'amour. Dix poésies 3: —

Piano 4 händer:

- Op. 4. Marie Stuart. Poème Symph.
(arr.) 3: —
- » 7. Melanges. Quatre morceaux 2: 50
- » 10. Valse caprices 2: 50
- » 11. Introduction et scherzo (arr.) 2: 50
- » 20. Jubiläumsmarsch (arr.) . . . 2: 50
- » 26. Scène de bal (Valse) . . . 2: 50

Wendela Andersson

meddelar fortfarande sångundervisning åt qvinliga elever efter Isidor Dannströms metod.
Anmälningar emottagas emellan kl. 10—11 f. m.

Adress: Sturegatan N:o 36.

Svensk Musiktidning 1886

utgifves efter samma plan som förut, försedd med **porträtter, notillustrationer och musikpremie af värdefull, lätt utförbar pianomusik.** Pris **6 kr.** för hel årgång (20 nummer), **30 öre** pr lösnnummer. Premien tillfaller blott helårsprenumeranter. Prenumeration sker i Stockholm å tidningens **expedition:** Klara Vestra kyrkogata 19, **hvarifrån den hemsändes**, hos **Al. d'Aubigné, Gust. Adolfs torg 8** samt hos hrr musik- och bokhandlare eller å de större tidningskontoren; för landsorten **hålst å posten** eller i bokhandeln. Annonspriset är **10 öre** petitraden; betydlig rabatt lemnas för stående annons i flere nummer.

Frans J. Huss.

Redaktör och utgivare.

Prenumerantsamlare, som till tidningens expedition i Stockholm insända liqid för minst 5 exemplar, få räkna sig till godo **10 % provision** eller 1 exemplar af tidningen; för 10 exemplar och deröfver lemnas **20 % provision.**

Alex. d'Aubignés

Musik- &

Pappershandel

8 Gustaf Adolfs Torg 8

(f. d. Huss & Beers Musikhandel).

OBS! Hrr Bokhandlare

i landsorten anmodas att vid sändning af redovisning för Svensk Musiktidning liqiddera medelst postremiss-vexel eller postauvisning (icke med frimärken).

INNEHÅLL: Chopin såsom komposit (med porträtt). — Nya Stockholmsteatrar. — Wilhelm Lagercrantz. — Följetong: Faust och Georgina. — Musikpressen. — Dödsfall inom musik- och operaverlden 1885. — Från Scenen och Konserteralen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.